

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

الموجز فی اصول الفقه

اقتضاء امر بشیء...

جلسه ۱۵

استاد وافی

اقتضاء الامر بالشیء، النهی عن ضده

اقسام ضد:

- ۱- ضدّ عام: یعنی ترک مامور به
  - ۲- ضدّ خاص: یعنی مطلق معاند وجودی
- آیا امر به شیئی، اقتضاء می کند نهی از ضد عامش را؟ (مثلاً امر به نماز، نهی از ترک نماز دارد یا خیر؟)
- کسانی که قائل به اقتضاء هستند ۳ قول دارند:

۱- اقتضاء به نحو عینیت: یعنی امر به شیئی عین و نفس نهی از ضد عامش است

۲- اقتضاء به نحو جزئیت: نهی از ضد عام جزئی از مدلول امر به شیئی است

۳- اقتضاء به نحو دلالت التزامیه: لازمه امر به شیئی نهی از ضد عامش است عقلاً

✓ نظر مختار محققین: امر به شیئی هیچ دلالتی بر نهی از ضد عامش ندارد

- آیا امر به شیئی اقتضاء می کند نهی از ضد خاصش را؟ (مثلاً امر به ازاله نجاست از مسجد،

اقتضاء می کند نهی از نماز خواندن یا انجام کارهای دیگر در مسجد را؟)

استدلال قائلین به این اقتضاء، مرکب از سه امر است:

- ۱- امر به شیئی (مثل ازاله نجاست از مسجد)، مستلزم نهی از ضد عامش (ترک ازاله) است
- ۲- اشتغال به هر فعل وجودی (ضد خاص)، مثل نماز، اکل و...، ملازم با ضد عام (ترک ازاله)

است

مرکز مجاز امام صادق (ع)

۳- متلازمان (ضد عام و خاص) مساوی در حکم اند
نتیجه: امر به شیئی مستلزم نهی از ضد خاصش نیز است
اشکال به این استدلال:

اولاً: امر به شیئی اقتضاء نهی از ضد عامش را ندارد (تا بواسطه نهی از ضد عام، نهی از ضد خاص هم حاصل شود)

ثانیاً: لازم نیست حکم دو متلازم (ضد عام و خاص) عیناً مثل هم باشند
✓ ثمره فقهی این مسئله:

اگر ضد خاص، امری عبادی باشد و ثابت شود که امر به شیئی نهی از ضد خاص دارد، پس انجام آن ضد خاص عبادی، باطل و فاسد است (یعنی نماز خواندن در مسجد، هنگام وجوب ازاله نجاست، باطل خواهد بود)

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv